

Sijoittajatiedote

Titanium Varainhoito Oy

17.2026

titanium

Sisältö

1.	Yleistä.....	3
2.	Tiedot palveluntarjoajasta ja valvovasta viranomaisesta.....	3
3.	Asiointitavat ja asiointikieli.....	3
4.	Puheluiden ja sähköisen viestinnän tallentaminen	3
5.	Tarjottavat sijoituspalvelut	3
5.1	Toimeksiantojen vastaanottaminen ja välittäminen	3
5.2	Sijoitusneuvonta	4
5.3	Varainhoito.....	4
6.	Asiakasvarojen ja rahoitusvälineiden käsittely ja säilytys	5
7.	Asiakasluokittelu	6
7.1	Yleistä asiakasluokittelusta.....	6
7.2	Asiakasluokittelun muuttaminen.....	6
7.3	Luokittelun vaikutus sijoittajansuojaan ja sovellettaviin menettelytapavaatimuksiin.....	6
8.	Toimeksiantojen toteuttamisperiaatteet	6
9.	Eturistiriitatilanteiden hallinta	7
10.	Kulut ja palkkiot	8
11.	Kannustimet.....	8
12.	Sijoittajien korvausrahassto	8
13.	Rahoitusvälineistä ja niiden riskeistä	8
13.1	Yleistä riskeistä.....	8
13.2	Riskityyppien määritelmiä.....	9
13.3	Tietoa rahoitusvälineiden luonteesta ja niihin liittyvistä riskeistä.....	9
14.	Rahoitusvälineiden verotus	12
15.	Asiakasvalitukset	12
16.	Oikeussuojakeinot.....	12
17.	Etämyynnin ennakkotiedot	13

Sijoittajatiedote

Voimassa 1.7.2026 alkaen

1. Yleistä

Tähän tiedotteeseen on koottu sijoituspalvelulain ja sen nojalla annetun viranomaissääntelyn mukaiset tiedot Titanium Varainhoito Oy:stä (jäljempänä myös "Titanium" ja "yhtiö"), tarjottavista palveluista sekä yleisimmistä rahoitusvälineistä ja niihin liittyvistä tyypillisimmistä riskeistä. Tarkemmat palvelu- ja tuotekohtaiset tiedot sekä niihin liittyvät sopimusehdot ilmoitetaan palvelun tai rahoitusvälineen tarjoamisen yhteydessä. Lisäksi tässä tiedotteessa annetaan kuluttajalle kuluttajasuojalain mukaiset ennakkotiedot rahoituspalveluiden etämyynnistä. Tiedot annetaan Suomen lainsäädännön mukaisina. Titanium päivittää tässä tiedotteessa annettuja tietoja tarvittaessa. Päivitykset ovat saatavilla Titaniumin internet -osoitteesta www.titanium.fi.

2. Tiedot palveluntarjoajasta ja valvovasta viranomaisesta

Titanium Varainhoito Oy

Yhtiö on sijoituspalveluyritys, jolla on Finanssivalvonnan myöntämä sijoituspalvelulain mukainen toimilupa toimeksiantojen vastaanottamiseen ja välittämiseen, sijoitusneuvontaan sekä omaisuudenhoitopalveluiden (jäljempänä myös "varainhoito" tai "varainhoitopalvelu") tarjoamiseen. Lisäksi yhtiöllä on toimilupa tarjota oheispalveluna rahoitusvälineiden säilytystä ja hoitoa, mukaan lukien asiakasvarojen hallintaa.

Yhtiö on merkitty Patentti- ja rekisterihallituksen ylläpitämään kaupparekisteriin ja sen kotipaikka on Helsinki. Yhtiön y-tunnus on 1064322-9.

Yhtiön omistaa Titanium Oyj, jonka osakkeet on listattu Nasdaq Helsinki Oy:n ylläpitämälle First North Growth Market Finland -markkinapaikalle.

Titanium Varainhoito Oy:n päätoimipaikan posti- ja käyntiosoite on Aleksanterinkatu 48 B, 00100 Helsinki. Yhtiön päätoimipaikan puhelinnumero on (09) 8866 4000. Yhtiötä valvova ja sille sijoituspalvelutoimiluvan myöntänyt viranomainen on Finanssivalvonta, Snellmaninkatu 6, PL 103, 00101 Helsinki, puh. 09 183 51, kirjaamo@finanssivalvonta.fi, internet -osoite www.finanssivalvonta.fi.

ULKOISTAMINEN

Titanium voi soveltuvan lainsäädännön nojalla ulkoistaa toimintojaan. Toimintoja ulkoistettaessa Titanium menettelee huolellisesti ja ottaa huomioon asiakkaiden edun.

3. Asiointitavat ja asiointikieli

Asiakas voi asioida Titaniumin kanssa asiakkuuden avaamisen jälkeen sähköisesti, puhelimitse, yhtiön toimipisteessä henkilökohtaisesti tai muulla asiakkaan kanssa erikseen sovitulla tavalla. Titaniumin virallinen asiointikieli on suomi, mutta asiakaspalvelua voidaan tarjota myös ruotsin ja englannin kielillä.

Rahoitusvälineitä koskevia toimeksiantoja asiakas voi antaa sähköisesti, kirjallisesti tai muulla asiakkaan kanssa erikseen sovitulla tavalla. Titaniumilla on oikeus lähettää sijoituspalveluun liittyvää kirjallista tietoa asiakkaalle sähköisesti (ml. sähköpostitse), kirjeitse, kyseessä olevassa palvelussa vakiintuneesti käytettävällä tavalla tai muulla asiakkaan kanssa erikseen sovitulla tavalla. Asiakasraportoinnista sovitaan tarkemmin palvelukohtaisissa sopimuksissa ja ehdoissa.

Asiakas on tietoinen ja hyväksyy, että sähköisten viestintävälineiden, kuten sähköpostin, käyttämiseen viestintävälineenä liittyy erityisiä riskejä muun muassa sen vuoksi, että viesti ei mahdollisesti saavu perille, viesti saattaa joutua ulkopuolisen tietoon tai ulkopuolinen saattaa muunnella viestin sisältöä. Titaniumilla on oikeus luottaa sähköisen viestintävälineen välityksin saamansa viestin aitouteen ja oikeellisuuteen.

4. Puheluiden ja sähköisen viestinnän tallentaminen

Titaniumilla on lainsäädäntöön perustuva velvollisuus tallentaa Titaniumin asiakkaan kanssa käymät sijoituspalveluiden tarjoamiseen liittyvät puhelinkeskustelut ja sähköiset viestit. Tallennusvelvoite koskee lisäksi asiakastapaamisista laadittuja muistioita ja videotapaamisia. Tallenteet vahvistavat osaltaan sijoittajansuojaa ja niiden avulla voidaan varmistaa, että kaikki asiakkaiden toimeksiannot toteutetaan keskusteluissa sovitulla tavalla.

Titaniumilla on oikeus käyttää tallenteita asiakaspalvelunsa kehittämiseen, riskienhallinnallisiin tarkoituksiin sekä todisteina mahdollisten ristiriitaisuuksien ratkaisemisessa tai selvittämisessä.

Tallenteet säilytetään vähintään viiden vuoden ajan. Asiakkaalla on oikeus pyytää kopio puhelu- tai muusta tallenteesta. Titaniumilla on velvollisuus luovuttaa tallenteet pyynnöstä toimivaltaiselle viranomaiselle.

Titanium ei ota vastaan rahoitusvälineitä koskevia toimeksiantoja puhelimitse.

5. Tarjottavat sijoituspalvelut

Titanium tarjoaa asiakkailleen seuraavia sijoituspalvelulain mukaisia sijoituspalveluita: toimeksiantojen vastaanottaminen ja välittäminen, sijoitusneuvonta ja varainhoito. Lisäksi Titanium tarjoaa oheispalveluna rahoitusvälineiden säilytystä ja hoitoa, mukaan lukien asiakasvarojen hallintaa. Titaniumin tarjoamia sijoituspalveluita koskevat yksittäiset ehdot käyvät ilmi palvelukohtaisista sijoitus- ja oheispalveluita koskevista asiakassopimuksista ja niiden ehdoista.

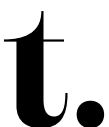
5.1 Toimeksiantojen vastaanottaminen ja välittäminen

Titanium välittää yhteistyökumppaneiden sijoitusrahasto-osuuksia, erikoissijoitusrahastojen osuuksia, vaihtoehtorahastojen osuuksia ja muita rahoitusvälineitä ottamalla vastaan asiakkaiden rahasto-osuuksia koskevia merkintä-, lunastus- ja vaihtotoimeksiantoja sekä muita mahdollisia myynti- ja ostotoimeksiantoja.

Rahasto-osuuksia koskevat toimeksiannot Titanium välittää asianomaiseen rahastoyhtiöön toteutettavaksi. Muita rahoitusvälineitä koskevat mahdolliset toimeksiannot Titanium välittää edelleen asianomaisen rahoitusvälineen tarjoajalle. Toimeksiantojen välittämistä voi edeltää sijoitusneuvonta, jolloin asiakkaalle tehdään soveltuvuusarviointi. Mikäli toimeksianto välitetään ilman sijoitusneuvontaa, noudatetaan alla olevia menettelytapoja. Titanium välittää toimeksiannot kulloinkin voimassa olevien toimeksiantojen toteuttamista koskevien periaatteiden mukaisesti, jos asiakas ei anna erityisiä toimintaperiaatteista poikkeavia ohjeita. Toimeksiantojen toteuttamisperiaatteet on kuvattu tämän dokumentin kohdassa 8.

TOIMEKSIANNOT ASIAKKAAN ALOITTEESTA YKSINKERTAISILLA RAHOITUSVÄLINEILLÄ (EXECUTION ONLY)

Titanium on lähtökohtaisesti ennen palvelun tarjoamista velvollinen selvittämään sijoituspalvelun tai rahoitusvälineen asianmukaisuuden

tai soveltuvuuden asiakkaalle. Titanium ei ole kuitenkaan velvollinen arvioimaan palvelun tai rahoitusvälineen soveltuvuutta tai asianmukaisuutta asiakkaalle, jos kyse on toimeksiannon vastaanottamisesta ja välittämisestä ja kyseinen palvelu tapahtuu asiakkaan aloitteesta ja, jos toimeksianto liittyy sääntelyn tarkoituksiin yksinkertaisiin rahoitusvälineisiin.

ASIANMUKAISUUDEN ARVIOINTI

Toimeksiantoja välitettäessä Titaniumin on pyydettävä asiakkaalta tiedot tämän sijoituskokemuksesta ja -tietämyksestä voidakseen arvioida, onko suunniteltu rahoitusväline, sijoituspalvelu tai liiketoimi asiakkaan kannalta asianmukainen. Tietoja pyydetään, jotta Titanium voi arvioida, ymmärtääkö asiakas kyseiseen rahoitusvälineeseen, sijoituspalveluun tai liiketoimeen liittyvät keskeiset ominaisuudet ja riskit, kun toimeksianto välitetään ilman sijoitusneuvontaa.

Tämän vuoksi on tärkeää, että asiakas tai asiakkaan edustaja antaa Titaniumille ajantasaiset, tarkat ja oikeat tiedot. Titaniumilla on oikeus luottaa asiakkaan antamiin tietoihin. Asiakas sitoutuu ilmoittamaan Titaniumille antamissaan tiedoissa tapahtuvista olennaisista muutoksista.

Mikäli Titanium katsoo, ettei rahoitusväline tai palvelu ole asiakkaan kannalta asianmukainen, on sen ilmoitettava tästä asiakkaalle. Titaniumin on myös kerrottava asiakkaalle, mikäli se ei voi arvioida rahoitusvälineen tai palvelun asianmukaisuutta asiakkaalle siitä syystä, että asiakas ei ole antanut riittäviä tietoja arvioinnin perusteeksi.

5.2 Sijoitusneuvonta

Titanium voi antaa sijoitusneuvontaa asiakkailleen. Sijoitusneuvolla tarkoitetaan asiakkaan pyynnöstä tai Titaniumin aloitteesta tapahtuvaa yksilöllisen suosituksen antamista asiakkaalle Titaniumin välittämää rahoitusvälineettä koskevaksi liiketoimeksi, kun sijoitusneuvonnan antamista varten kartoitetaan asiakkaan yksilölliset olosuhteet.

Yksilöllisen suosituksen antamisesta ei ole kyse silloin, kun asiakkaalle esitellään yleisesti yhtiön tarjoamia palveluita tai rahoitusvälineitä tai asiakkaalle referoidaan sijoitustutkimuksissa julkaistuja tietoja. Myöskään markkinointi ei ole sijoitusneuvontaa.

Titaniumin asiakkailleen tarjoama sijoitusneuvonta on luonteeltaan ei-riippumatonta. Titaniumilla on rajattu määrä yhteistyökumppaneita, joiden tuotteita ja palveluita Titaniumin asiakkaille antama sijoitusneuvonta koskee ja joihin Titaniumilla on läheinen sidos Titaniumin vastaanottaessa palkkioita näiltä yhteistyökumppaneilta.

SOVELTUVUUDEN ARVIOINTI

Sijoitusneuvonnan antaminen edellyttää aina soveltuvuusarviointia, jota varten kartoitetaan asiakkaan taloudellinen asema mukaan lukien tappionsietokyky, sijoituskokemus ja -tietämys sekä sijoitustoimintaa koskevat tavoitteet mukaan lukien riskinsietokyky ja kestävyysmieltymykset, jotta Titanium voi suositella asiakkaalle soveltuvia rahoitusvälineitä tai palveluita.

Soveltuvuusarvioinnin tarkoituksena on antaa Titaniumille mahdollisuus toimia asiakkaan parhaan edun mukaisesti. Tämän vuoksi on tärkeää, että asiakas tai asiakkaan edustaja antaa Titaniumille ajantasaiset, tarkat ja oikeat tiedot. Titaniumilla on oikeus luottaa asiakkaan antamiin tietoihin. Asiakas sitoutuu ilmoittamaan Titaniumille antamissaan tiedoissa tapahtuvista olennaisista muutoksista.

Titaniumin tulee hankkimiansa tietojen perusteella arvioida vastaako suositeltava liiketoimi, rahoitusväline tai tarjottava palvelu asiakkaan sijoitustavoitteita mukaan lukien asiakkaan riskinsietokyky, kykeneekö asiakas taloudellisesti kantamaan liiketoimeen, rahoitusvälineeseen

tai palveluun liittyvät sijoitustavoitteen kanssa johdonmukaiset riskit ja onko asiakkaalla tai tämän edustajalla tarvittava sijoituskokemus ja -tietämys riskien ymmärtämiseksi suositeltuun toimeen. Jos Titanium ei saa riittäviä tietoja, se ei saa suositella asiakkaalle sijoituspalvelua tai rahoitusvälineitä.

Sijoitusneuvontaa annettaessa asiakas tai asiakkaan edustaja saa häntä palvelevalta Titaniumin asiantuntijalta kirjallisen soveltuvuusraportin, joka sisältää yhteenvedon annetuista neuvoista ja tiedon siitä, sopiiko annettu suositus asiakkaalle ja miten suositus täyttää asiakkaan tarpeita, sijoitustavoitteita ja muita ominaisuuksia.

Titanium ei automaattisesti arvioi säännöllisesti suositeltujen ja välitettyjen rahoitusvälineiden soveltuvuutta asiakkaalle, joten asiakkaan tulee pyytää järjestelyjensä arviointia uudelleen säännöllisin väliajoin, mikäli asiakas haluaa sijoitusten voimassa ollessa varmistua siitä, että asiakkaan tekemät ratkaisut ovat edelleen asiakkaalle soveltuvia.

KESTÄVYYSRISKIEN JA PÄÄASIAALLISTEN HAITALLISTEN VAIKUTUSTEN HUOMIOIMINEN SIOJITUSNEUVONNASSA

Kestävyysriski tarkoittaa ympäristöön, yhteiskuntaan tai hallintotapaan liittyvää tapahtumaa tai olosuhdetta, jonka toteutumisella voi olla kielteinen aineellinen vaikutus sijoituksen arvoon. Titaniumin antamassa sijoitusneuvonnassa relevanteista kestävyysriskeistä suuri osa kohdistuu suoraan niihin rahoitustuotteisiin, joita koskien se antaa neuvontaa. Kestävyysriskien huomioon ottamisen tapa ja laajuus vaihtelevat siten rahoitustuotekohtaisesti. Kun kestävyysriskit on huomioitu rahoitustuotetasolla, kestävyysriskeihin ja niiden huomioimiseen liittyvät tiedot löytyvät tuotekohtaisista tiedoista.

Titanium pyrkii kohdistamaan olemassa olevia kumppanuussuhteita sellaisiin toimijoihin ja rahoitustuotteisiin, joiden osalta on huomioitu kestävyysriskejä näiden omassa toiminnassa ja neuvonnan kohteena olevien rahoitustuotteiden sijoituspäätöksissä. Rahoitustuotetta suositeltaessa arvioidaan sen soveltuvuus asiakkaalle, minkä yhteydessä myös asiakkaan kestävyysmieltymykset arvioidaan.

Jos asiakas nostaa kestävyysriskien huomioon otamisen tärkeyden esiin itse, tarjotaan hänelle sellaisia soveltuvia sijoitusvaihtoehtoja, joissa kestävyysriskit ja kestävyystekijät on otettu huomioon. Kestävyysriskit saattavat realisoituessaan vaikuttaa merkittävästi neuvonnan kohteena olevien rahoitustuotteiden arvovaihteluun. Asiakas saa tietoa kestävyysriskien mahdollisesta vaikutuksesta rahoitustuotteiden tuottoon sijoituskohteita koskevasta materiaalista.

Titanium ei toistaiseksi ota huomioon pääasiallisia haitallisia vaikutuksia kestävyystekijöihin yhtiötasolla. Pääasiallisilla haitallisilla kestävyysvaikutuksilla tarkoitetaan sijoituspäätöksistä mahdollisesti suoraan tai välillisesti aiheutuvia negatiivisia vaikutuksia ympäristölle, yhteiskunnalle tai sosiaalisille tekijöille. Pääasialliset haitalliset vaikutukset huomioidaan kuitenkin varainhoidossa ja sijoitusneuvonnassa osana soveltuvuusarviota ja kestävyysmieltymysten selvittämistä.

5.3 Varainhoito

Titanium tarjoaa asiakkailleen sijoituspalvelulain mukaista omaisuudenhoitoa ("varainhoito"). Varainhoitopalvelulla tarkoitetaan rahoitusvälineiden hoitamista asiakkaan kanssa tehdyn sopimuksen nojalla siten, että päätösvalta sijoittamisesta on annettu kokonaan varainhoitajalle (täyden valtakirjan varainhoito). Rahastosijoitukset valitaan ensisijaisesti Titanium Rahastoyhtiö Oy:n hallinnoimista rahastoista.

Varainhoidosta tehdään asiakkaan kanssa kirjallinen sopimus, jossa on määritelty muun muassa sijoitusstrategia, sijoituskohteet, arvostusmenetelmät, sijoitusrajoitukset, raportointi sekä palkkiot.

Varainhoitopalvelusta ja siihen liittyvien tehtävien hoitamisesta peritään maksuja ja palkkioita varainhoitosopimuksen mukaisesti. Maksut ja palkkiot lasketaan asiakkaan jokaisen varahoitosalkun osalta erikseen.

SOVELTUVUUDEN ARVIOINTI

Varainhoito edellyttää aina soveltuvuusarviointia, jota varten kartoitetaan asiakkaan taloudellinen asema mukaan lukien tappionsietokyky, sijoituskokemus ja -tietämys sekä sijoitustoimintaa koskevat tavoitteet mukaan lukien riskinsietokyky ja kestävyysmieltymykset. Soveltuvuusarvioinnilla Titanium varmistaa varainhoitopalvelun ja siihen liitettävän varainhoitostrategian soveltuvuuden asiakkaalle.

Soveltuvuusarvioinnin tarkoituksena on antaa Titaniumille mahdollisuus toimia asiakkaan parhaan edun mukaisesti. Tämän vuoksi on tärkeää, että asiakas tai asiakkaan edustaja antaa Titaniumille ajantasaiset, tarkat ja oikeat tiedot. Titaniumilla on oikeus luottaa asiakkaan antamiin tietoihin. Asiakas sitoutuu ilmoittamaan Titaniumille antamissaan tiedoissa tapahtuvista olennaisista muutoksista.

Titaniumin tulee edellä hankkimiansa tietojen valossa arvioida vastaako varainhoitostrategia asiakkaan sijoitustavoitteita mukaan lukien asiakkaan riskinsietokyky sekä kestävyysmieltymykset, kykeneekö asiakas taloudellisesti kantamaan liiketoimeen, rahoitusvälineeseen tai palveluun liittyvät sijoitustavoitteen kanssa johdonmukaiset riskit ja onko asiakkaalla tai tämän edustajalla tarvittava sijoituskokemus ja -tietämys riskien ymmärtämiseksi. Jos Titanium ei saa riittäviä tietoja, se ei pysty arvioimaan varainhoitostrategian soveltuvuutta ja näin ollen tarjota sijoituspalvelua asiakkaalle.

KESTÄVYYSRISKIEN JA PÄÄASIALLISTEN HAITALLISTEN VAIKUTUSTEN HUOMIOIMINEN VARAINHOIDOSSA

Varainhoidossa Titaniumille relevanteista kestävyysriskeistä suuri osa kohdistuu suoraan niihin rahoitustuotteisiin, jotka sisältyvät varainhoitoon ja valittuun varainhoitostrategiaan. Kestävyysriskien huomioon ottamisen tapa ja laajuus vaihtelevat siten strategia-kohtaisesti. Kun kestävyysriskit on huomioitu rahoitustuotetasolla, kestävyysriskeihin ja niiden huomioimiseen liittyvät tiedot löytyvät tuotekohtaisista tiedoista.

Varainhoidossa kestävyysriskejä pyritään hallitsemaan hyödyntämällä osake- ja ETF-poiminnassa mahdollisuuksien mukaan erityisesti Best-in-Class-strategiaa ja temaattista sijoittamista. Näiden strategioiden seurauksena sijoituskohteiksi valikoituu yrityksiä, joihin kohdistuu muihin alan toimijoihin verrattuna keskimääräistä vähäisempiä kestävyysriskejä. Siltä osin kuin varainhoidossa käytetään Titanium Rahastoyhtiö Oy:n hallinnoimia rahastoja, on kestävyysriskien huomioiminen kuvattu kunkin rahaston rahastositteessä. Asiakkaan kestävyysmieltymykset selvitetään myös osana soveltuvuusarviota. Kestävyysriskit saattavat realisoituessaan vaikuttaa merkittävästi varainhoidon arvonvaihteluun. Kestävyysriskien huomioimisen arvioidaan pitkällä aikavälillä vaikuttavan positiivisesti sijoitusten tuottoon kestävyysriskien vähentyessä. Tämä voi toisaalta johtaa korkeampaan arvonvaihteluun keskittymärisikin kasvaessa, koska varainhoidossa käytettävä sijoitusvalikoima voi kaventua.

Titanium ei toistaiseksi ota huomioon pääasiallisia haitallisia vaikutuksia kestävyystekijöihin yhtiötasolla. Pääasiallisilla haitallisilla kestävyysvaikutuksilla tarkoitetaan sijoituspäätöksistä mahdollisesti suoraan tai välillisesti aiheutuvia negatiivisia vaikutuksia ympäristölle, yhteiskunnalle tai sosiaalisille tekijöille. Pääasialliset haitalliset vaikutukset huomioidaan kuitenkin varainhoidossa osana soveltuvuusarviota ja kestävyysmieltymysten selvittämistä.

6. Asiakasvarojen ja rahoitusvälineiden käsittely ja säilytys

Varainhoitopalvelua tarjotessaan Titanium hallinnoi varainhoitosopimuksen piiriin kulloinkin kuuluvia asiakkaan varoja. Asiakasvaroilla tarkoitetaan asiakkaan rahavaroja ja muuta omaisuutta kuten rahasto-osuuksia ja osakkeita. Asiakkaan varat säilytetään aina erillään Titaniumin varoista, eikä niitä voida ulosmitata Titaniumin veloista tai käyttää kuittaukseen Titaniumilla olevia saamia vastaan.

RAHAVARA

Varainhoitoasiakkaiden rahavarat säilytetään erillään Titaniumin omista varoista asiakkaan nimissä olevalla hoitotilillä tai Titaniumin erillisellä asiakasvaratilillä Nordea Bank Oyj:ssä.

RAHASTO-OSUUDET

Asiakkaiden kotimaiset rahasto-osuudet säilytetään kyseessä olevan rahastoyhtiön ylläpitämässä rahasto-osuusrekisterissä. Sijoitusrahastoissa oleva varallisuus pidetään erillään rahastoa hallinnoivan rahastoyhtiön hoitajan varallisuudesta, eikä rahastojen varallisuutta voida siten käyttää rahastoyhtiön omien vastuiden kattamiseen. Kunkin sijoitusrahaston varat säilytetään erillään muiden rahastojen, rahastoyhtiön ja säilytysyhteisön varoista. Titanium Rahastoyhtiö Oy:n hallinnoimien rahastojen rahasto-osuudet merkitään rahasto-osuusrekisteriin, jota Titanium Rahastoyhtiö Oy ylläpitää.

KOTIMAISET ARVO-OSUUDET

Asiakkaan kotimaiset arvo-osuusmuotoiset arvopaperit säilytetään asiakkaan nimiin varainhoitosopimuksen nojalla avattavalla arvo-osuustilillä Suomessa arvopaperisäilytyspalveluita tarjoavan tilinhoitajayhteisön ylläpitämässä arvo-osuusrekisterissä. Arvo-osuustilillä ja arvopaperisäilytyksestä koskeva sopimussuhde syntyy asiakkaan ja tilinhoitajayhteisön välille.

ULKOMAISET ARVO-OSUUDET

Asiakkaan ulkomaiset arvo-osuudet säilytetään edellä mainitun tilinhoitajayhteisön valitseman ulkomaisen säilytysyhteisön (alisäilyttäjä) yhteistilillä. Yleisen kansainvälisen käytännön mukaisesti ulkomaisia arvo-osuuksia ei välttämättä voida rekisteröidä Titaniumin tai sen asiakkaiden nimiin, vaan ne voidaan rekisteröidä edellä mainitun tilinhoitajayhteisön tai sen alisäilyttäjän nimiin. Tilinhoitajayhteisö pitää omassa kirjanpidossaan erillään Titaniumin kaikkien asiakkaiden lukuun säilyttämät varat. Asiakkaiden arvo-osuuksien erittely asiakas-kohtaisesti tapahtuu tilinhoitajayhteisön säilytyskirjanpidossa.

Ulkomaisten arvo-osuuksien omistamiseen ja vaihdantaan voi liittyä kotimaisiin arvo-osuuksiin verrattuna ennalta arvaamattomia riskejä (esimerkiksi juridisia tai verotuksellisia) varsinkin, jos alisäilyttäjän kotipaikka on Euroopan talousalueen ulkopuolella, jolloin rahoitusvälineisiin tai varoihin liittyvät oikeudet voivat vaihdella sovellettavan lain mukaan. Näistä riskeistä mahdollisesta aiheutuvat vahingot jäävät asiakkaan vastattavaksi.

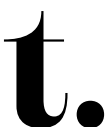
JOHDANNAISET

Titaniumin asiakkaiden lukuun säännellyillä markkinapaikoilla (OMX, Eurex) tehdyt johdannaiskaupat kirjataan johdannaisyhteisön ylläpitämälle selvitystilille, jolla asiakkaiden johdannaiskaupat selvitetään. Kunkin asiakkaan johdannaiskaupat on eroteltu Titaniumin muiden asiakkaiden kaupoista kunkin asiakkaan omalla selvitystunnuksella.

7. Asiakasluokittelu

7.1 Yleistä asiakasluokittelusta

Titanium luokittelee asiakkaansa ei-ammattimaiseksi asiakkaaksi, ammattimaiseksi asiakkaaksi tai hyväksyttäväksi vastapuoleksi.

Sijoituspalvelulain mukaan Titaniumin on ilmoitettava asiakkaalle tämän luokittelusta ei-ammattimaiseksi asiakkaaksi, ammattimaiseksi asiakkaaksi tai hyväksyttäväksi vastapuoleksi. Luokittelu tapahtuu suoraan sijoituspalvelulain nojalla ja laki sisältää yksityiskohtaiset määräykset luokitteluun vaikuttavista tekijöistä. Asiakkaan luokituksella on vaikutusta sijoittajansuojan laajuuteen sekä sovellettavaksi tuleviin menettelytapasääntöihin.

7.2 Asiakasluokittelun muuttaminen

Asiakkaalla on oikeus hakea asiakasluokittelun muuttamista. Luokittelun muuttamista koskeva hakemus on tehtävä kirjallisesti. Luokittelun muuttamisella voi olla vaikutusta sijoittajansuojaan ja menettelytapasäännösten soveltamiseen.

Ammattimaista asiakasta voidaan tämän hakemuksesta kohdella ei-ammattimaisena asiakkaana tai hyväksyttävänä vastapuolena. Myös ei-ammattimaiseksi asiakkaaksi luokiteltu asiakas voi hakemuksesta tulla kohdelluksi ammattimaisena asiakkaana tiettyjen edellytysten täytyessä. Hyväksyttäväksi vastapuoleksi luokiteltu asiakas voi hakemuksesta tulla kohdelluksi ammattimaisena tai ei-ammattimaisena asiakkaana. Titanium harkitsee tapauskohtaisesti luokittelun muuttamisen edellytyksiä ja sitä hyväksyykö se asiakkaan hakemuksen.

Ammattimaisella asiakkaalla on velvollisuus ilmoittaa Titaniumille muutoksista, jotka voivat vaikuttaa asiakkaan luokitteluun. Lisäksi ammattimaisella asiakkaalla on velvollisuus pyytää ei-ammattimaisen asiakkaan kohtelua, jos asiakas katsoo, ettei sillä ole riittävää kokemusta ja tietämystä arvioida tai hallita palveluun tai liiketoimeen liittyviä riskejä.

7.3 Luokittelun vaikutus sijoittajansuojaan ja sovellettaviin menettelytapavaatimuksiin

EI-AMMATTIMAINEN ASIAKAS

Titanium toimittaa kaikki sijoituspalvelulain perusteella annettavat tiedot lähtökohtaisesti sähköisesti. Ei-ammattimaisella asiakkaalla on oikeus pyytää tietoja myös paperisena.

Kuluttajiksi luokiteltavilla ei-ammattimaisilla asiakkailla on etämynnissä peruuttamisoikeus. Peruuttamisoikeutta ei kuitenkaan ole sellaisen rahoituspalvelun tai siihen liittyvän rahoitusvälineen osalta, jonka arvo vaihtelee rahoitusmarkkinoilla tapahtuvien muutosten perusteella. Näin ollen kuluttaja-asiakkaalla ei ole oikeutta peruuttaa esimerkiksi antamaansa rahoitusvälineen osto-, myynti-, merkintä- tai lunastustoimeksiantoa.

Ei-ammattimaiset asiakkaat ovat sijoittajien korvausrahaston suojan piirissä. Rahasto korvaa ei-ammattimaiselle asiakkaalle aiheutuneet menetykset silloin, kun rahaston jäsen ei ole suorittanut suojan piiriin kuuluvan sijoittajan selviä ja riidattomia saatavia sopimuksen mukaisesti. Sijoittajien korvausrahasto ei kuitenkaan kata sijoitusrahastotoimintaa.

Ei-ammattimaisilla asiakkailla on myös oikeus saada sijoituspalvelulain soveltamista koskevat yksittäiset erimielisyydet ratkaisuosituksia antavan riippumattoman toimielimen ratkaistavaksi. Tällaisena toimielimenä toimii vakuutus- ja rahoitusneuvonnan (FINE) yhteydessä toimiva sijoituslautakunta.

AMMATTIMAINEN ASIAKAS

Jos asiakas on luokiteltu ammattimaiseksi asiakkaaksi, Titanium voi sijoitusneuvontaa tai varainhoitoa tarjotessaan olettaa ammattimaisella asiakkaalla olevan riittävä tietämys ja kokemus sijoituksista. Ammattimaisen asiakkaan oletetaan lisäksi pystyvän kantamaan taloudellisesti sijoituksiin liittyvät riskit.

Titaniumilla ei ole velvollisuutta toimittaa ammattimaiselle asiakkaalle lausuntoa antamastaan sijoitusneuvonnasta tai rahoitusvälineiden taikka varainhoidon strategioiden soveltuvuudesta.

HYVÄKSYTTÄVÄ VASTAPUOLI

Sijoituspalveluiden tarjoamista koskevat menettelytapasäännökset ja sijoittajan suoja koskevat säännökset eivät sovellu hyväksyttäviin vastapuoliin.

8. Toimeksiantojen toteuttamisperiaatteet

Titanium välittää kolmansille osapuolille rahoitusvälineitä koskevia toimeksiantoja Titaniumin kanssa varainhoitosopimuksen tehneiden ns. täyden valtakirjan varainhoitopalvelun asiakkaidensa lukuun. Lisäksi Titanium vastaanottaa ja välittää asiakkaalta saamia rahoitusvälineitä koskevia toimeksiantoja. Titaniumin tulee toimia hyvän tavan mukaan rehellisesti, tasapuolisesti ja ammattitaitoisesti sekä asiakkaan parhaan edun mukaisesti antaessaan asiakkaan lukuun toteutettavan toimeksiannon kolmannen osapuolen toteutettavaksi.

Toimeksiantojen toteuttamisperiaatteiden tarkoituksena on saavuttaa yhtiön asiakkaille paras mahdollinen tulos ("best execution").

Titanium pyytää asiakkailtaan ennen sijoituspalvelun tarjoamista suostumuksen toimeksiantojen toteuttamisperiaatteille sekä suostumuksen toimeksiantojen toteuttamiseen toteuttamispaikkojen ulkopuolella. Asiakkaan antaessa toimeksiannon, asiakkaan katsotaan hyväksyneen Titaniumin kulloinkin voimassa olevat toimeksiantojen toteuttamisperiaatteet.

Titanium toimii asiakkaan parhaan edun mukaisesti rehellisesti, tasapuolisesti ja ammattimaisesti, kun se välittää asiakkaan toimeksiannon kolmannen osapuolen toteutettavaksi. Titaniumin on toteutettava kohtuulliset toimenpiteet päästäkseen asiakkaan kannalta parhaaseen mahdolliseen lopputulokseen. Arvopaperinvälittäjä / toimeksiannon toteuttaja puolestaan toteuttaa toimeksiannon kulloistenkin toimeksiantojen toteuttamista koskevien periaatteidensa mukaisesti (best execution).

Titanium toteuttaa kaikki kohtuulliset toimenpiteet päästäkseen asiakkaidensa kannalta parhaimpaan mahdolliseen tulokseen. Välittäessään asiakkaiden toimeksiantoja yhtiö huomioi seuraavat toteuttamisen kannalta olennaiset seikat:

- rahoitusvälineen hinta;
- toimeksiannon toteuttamisesta aiheutuvat kustannukset;
- toimeksiannon toteutumisen nopeus;
- toimeksiannon toteutumisen ja selvityksen todennäköisyys;
- toimeksiannon koko ja luonne; ja
- muut toimeksiannon kannalta olennaiset seikat.

Titanium määrittelee olennaisten seikkojen tärkeysjärjestyksen seuraavien kriteerien perusteella:

- asiakkaan ominaispiirteet, mukaan lukien asiakkaan luokittelu ei-ammattimaiseksi, ammattimaiseksi asiakkaaksi tai hyväksyttäväksi vastapuoleksi;
- asiakkaan toimeksiannon erityispiirteet;
- toimeksiannon kohteena olevien rahoitusvälineiden ominaispiirteet; ja
- niiden toteuttamispaikkojen ominaispiirteet, joihin toimeksianto voidaan ohjata.

Ei-ammattimaisen asiakkaan kohdalla paras tulos määräytyy kokonaisuorituksen perusteella. Kokonaisuoritus muodostuu rahoitusvälineen hinnasta ja toimeksiannon toteuttamiseen liittyvistä kustannuksista, jotka sisältävät kaikki toimeksiannon toteuttamisesta

asiakkaalle suoraan aiheutuvat kustannukset, kuten esimerkiksi:

- yhtiön asiakkaalta perimät maksut;
- toteuttamispaikan perimät maksut;
- kaupan selvitykseen liittyvät maksut; ja
- muut toimeksiannon toteuttamiseen osallistuville kolmansille osapuolille suoritettavat maksut.

Titanium voi kokonaissuorituksen lisäksi ottaa huomioon myös muita tekijöitä, jotka voivat vaikuttaa kokonaissuoritukseen, kuten esimerkiksi:

- epälikvidin rahoitusvälineen, kuten strukturoidun tuotteen, toimeksiantoa välitettäessä niiden toimeksiantojen toteuttajien joukon, joiden toteutettavaksi tuotetta koskeva toimeksianto voidaan ohjata; ja
- tuotteen jälkimarkkinoilla olevien mahdollisten vastapuolien määrä.

Arvioinnin perusteena olevien seikkojen tärkeysjärjestys voi vaihdella muun muassa toimeksiannon ja toimeksiannon kohteena olevan rahoitusvälineen ominaispiirteiden mukaan. Titanium painottaa ei-ammattimaisen asiakkaan toimeksiantoa hoitaessaan asiakkaan kannalta mahdollisimman hyvää kokonaisvastiketta, joka muodostuu rahoitusvälineen hinnasta ja toimeksiannon toteuttamiseen liittyvistä kaikista kustannuksista.

Titanium valitsee käyttämänsä toimeksiantojen toteuttajat huolellisesti ja tarkistaa sen, että toimeksiannon toteuttajalla on toimeksiantojen huolellista toteuttamista koskevat periaatteet, joita se noudattaa. Toimeksiannon toteuttajan yleisiä valintakriteerejä tavanomaisten kaupankäyntikulujen ohella ovat hyvämaineisuus toimialalla, tarjotun palvelun yleinen laatutaso, vakaa taloudellinen asema ja se, että toimeksiannon toteuttaja toteuttaa päätoimisesti vastaavia toimeksiantoja toimialalla. Toimeksiannon vastaanottanut toimeksiannon toteuttaja toteuttaa toimeksiannot omien periaatteidensa mukaisesti ja asiakkaan kannalta parhaalla mahdollisella tavalla.

Jos Titaniumin välittämä asiakkaan toimeksianto toteutetaan toteuttamispaikalla, yhtiö pyrkii kohdistamaan toimeksiannot tehokkaimmille, luotettavimmille ja läpinäkyvimille toteuttamispaikoille huomioiden näissä toimintaperiaatteissa kuvatut seikat.

Toimeksianto tai salkunhoidon tekemä kauppa voidaan yhdistää muilta asiakkaalta saatuihin toimeksiantoihin ja kaupankäyntintresseihin. Yhdistäminen voi tapahtua ainoastaan silloin kun on epätodennäköistä, että yhdistämisestä kokonaisuutena olisi haittaa asiakkaalle. Varainhoidossa käytetään yhdistetyissä kaupoissa ns. pro rata -menetelmää eli osittain toteutuneissa toimeksiantoissa yksittäiset kaupat jaetaan asiakkaalle niiden suhteellisen koon mukaan parhaalla mahdollisella tavalla. Varainhoidossa käytetään kauppojen jakamisessa laskennallista keskihintaa, jos toimeksianto toteutetaan useassa erässä esimerkiksi päivän aikana. Yhdistäminen voi joissakin tapauksissa olla yksittäisen toimeksiannon tai asiakasintressin kannalta epäedullista.

Strukturoiduilla sijoitustuotteilla käydään yleensä kauppaa toteuttamispaikkojen ulkopuolella, jos tämä parantaa asiakkaan kannalta parasta mahdollista lopputulosta. Toteuttamispaikkojen ulkopuolella tehtävissä kaupoissa toimeksiannon toteuttaja asettuu asiakkaan vastapuoleksi kaupassa. Mikäli asiakkaan toimeksiannolle on useampia toteutuspaikkoja, Titanium arvioi missä niistä on mahdollista saavuttaa asiakkaan kannalta paras mahdollinen tulos. Toteuttamispaikkojen ulkopuolella toteutettaviin toimeksiantoihin voi liittyä kaupan vastapuolesta johtuva vastapuolisriski. Titanium

antaa asiakkaan pyynnöstä lisätietoja siitä, minkälaisia vaikutuksia toteuttamispaikkojen ulkopuolisella kaupankäynnillä on.

Asiakkaan Titaniumille antamat erityiset ohjeet ovat aina ensisijaisia suhteessa toimintaperiaatteisiin. Asiakkaan antamien erityisten ohjeiden noudattaminen saattaa estää Titaniumia toteuttamasta toimintaperiaatteiden mukaisia toimenpiteitä ja saavuttamasta asiakkaan kannalta parasta mahdollista kokonaisvastiketta. Täyden valtakirjan varainhoidossa erityisohjeiden antaminen on poikkeuksellista, ja varainhoitaja toimii ensisijaisesti asiakkaan kanssa sovitun sijoitusstrategian ja varainhoitosopimuksen puitteissa.

Titaniumilla on oikeus poiketa tilapäisesti toimintaperiaatteistaan markkinoiden tai järjestelmien toimintahäiriöiden vuoksi. Häiriötilanteissa Titanium toteuttaa kohtuulliset toimet päästäkseen tulokseen, joka olosuhteisiin nähden on asiakkaan kannalta paras mahdollinen.

Toimeksiantojen vastaanottamisen ja välittämisen osalta Titanium lähettää asiakkailta vastaanottamansa toimeksiannot viipymättä toimeksiannon toteuttajalle toteutettavaksi. Toimeksiannot välitetään eteenpäin saapumisjärjestyksessä, kuitenkin siten, että päivittäisessä kaupankäynnissä olevien rahoitusvälineiden toimeksiannot voidaan välittää ennen muita toimeksiantoja.

Titanium tarkistaa toimintaperiaatteiden asianmukaisuuden vuosittain. Lisäksi arviointi tehdään aina silloin, kun tapahtuu sellainen olennainen muutos, joka vaikuttaa toimeksiannon toteuttavan yhteisön kykyyn päästä asiakkaiden kannalta parhaaseen mahdolliseen tulokseen.

Titaniumin kulloinkin voimassa olevat toimeksiantojen toteuttamisperiaatteet ovat saatavilla Titaniumin verkkosivuilla osana Titaniumin sijoittajatiedotetta.

9. Eturistiriitatilanteiden hallinta

Titanium noudattaa Titaniumin hallituksen hyväksymiä toimintaperiaatteita eturistiriitöiden tunnistamiseksi, ehkäisemiseksi ja hallitsemiseksi.

Eturistiriitatilanne voi syntyä, kun Titaniumilla, sen henkilökunnalla tai toisella asiakkaalla on tarjottuun rahoitusvälineeseen tai sijoituspalveluun liittyvä asiakkaan edusta poikkeava etu tai intressi.

Titanium pyrkii aktiivisesti tunnistamaan ja ehkäisemään mahdolliset eturistiriitatilanteet, joihin voi liittyä asiakkaan etuihin kohdistuvia merkittäviä riskejä. Yhtiön toiminnassa pyritään aina ensisijaisesti välttämään eturistiriitatilanteita ja toiminnan lähtökohtana on asiakkaiden tasapuolinen kohtelu.

Titaniumissa käytettyjä keinoja eturistiriitöiden hallitsemiseen ovat muun muassa henkilöiden tai toimintojen välisten tietojen vaihdon estäminen tai valvominen esimerkiksi erillisten tietojärjestelmien ja käyttövaltuuksien avulla, toimintojen ja toimitilojen asianmukaisen erottaminen, henkilökunnan kouluttaminen ja ohjeistaminen sekä henkilökunnan ja johdon kaupankäyntisäännöt. Lisäksi Yhtiössä kulloinkin käytössä olevat palkitsemisjärjestelmät rakennetaan niin, etteivät ne kannusta Yhtiön johtoa tai työntekijöitä toimimaan asiakkaan etujen vastaisesti.

Jos eturistiriitatilannetta ei edellä mainituista toimenpiteistä huolimatta voida välttää, asiakkaalle annetaan pysyvällä tavalla riittävän tarkat tiedot eturistiriitatilanteen luonteesta ja syystä sekä asiakkaan etuihin kohdistuvien riskien pienentämiseksi toteutetuista toimenpiteistä ennen liiketoimen suorittamista asiakkaan lukuun, jotta asiakas voi tehdä päätöksensä saamaansa tietoon perustuen. Asiakas harkitsee itsenäisesti, haluaako hän kerrotusta eturistiriitatilanteesta huolimatta, että liiketoimi suoritetaan. Titanium voi myös kieltäytyä sijoituspalvelun tarjoamisesta eturistiriitatilanteesta.

Näitä eturistiriitojen tunnistamista, estämistä ja hallintaa koskevien periaatteiden noudattamista valvotaan ja tunnistetut eturistiriitatilanteet käsitellään periaatteiden mukaisesti ja raportoidaan johdolle ja hallitukselle.

Titaniumin hallitus tarkistaa eturistiriitatilanteiden tunnistamista ja ehkäisemistä koskevien toimintaperiaatteiden ajantasaisuuden vuosittain ja niitä päivitetään aina tarvittaessa. Titanium antaa pyydettyä lisätietoa eturistiriitoja koskevista periaatteista.

10. Kulut ja palkkiot

Titaniumin varainhoidosta perittävät palkkiot ja kulut on kuvattu varainhoitosopimuksessa. Varainhoitopalkkio sovitaan kunkin asiakkaan kanssa erikseen.

Sijoitusneuvonnan ja toimeksiantojen vastaanottamisen ja välittämisen osalta Titanium ei peri asiakkailtaan kuluja tai palkkiota. Kuluja tai palkkioita ei siten peritä sijoitusneuvonnan antamisesta tai toimeksiannon, kuten merkintätoimeksiannon tai lunastustoimeksiannon, välittämisestä. Rahoitusvälineen tarjoajat perivät mahdolliset rahoitusvälineisiin liittyvät kulut ja palkkiot suoraan asiakkaalta.

Titanium antaa asiakkaalle ennen sijoitus- tai oheispalvelun tarjoamista sääntelyn mukaiset tiedot palveluun ja palveluun liittyvien rahoitusvälineiden kuluista ja veloituksista sekä kannustimista. Mikäli todellisia kuluja ja veloituksia ei ole mahdollista esittää etukäteen, ilmoitetaan kulut ja veloitukset arvion perusteella. Lisäksi tiedot toteutuneista kuluista ja veloituksista esitetään vuosittain jälkikäteen.

11. Kannustimet

Kannustimella tarkoitetaan sijoituspalvelulain mukaan maksua, palkkiota tai muuta rahallista tai ei-rahallista etua, jonka Titanium voi saada kolmannelta osapuolelta tai maksaa kolmannelle osapuolelle sijoitus- ja oheispalvelun tarjoamisen yhteydessä. Kannustimet voivat olla kertaluonteisia tai jatkuvia. Kolmas osapuoli voi olla esimerkiksi ulkopuolinen palveluntarjoaja, toinen markkinaosapuoli tai Titaniumin kanssa samaan konserniin kuuluva yhtiö.

Varainhoitopalveluja tarjotessaan Titaniumilla ei ole järjestelyjä, joiden puitteissa yhtiö saisi kolmansilta osapuolilta tai maksaisi kolmansille osapuolille kannustimina pidettäviä maksuja tai muita etuja.

Muilta osin Titaniumilla on sisäinen ohjeistus siitä, missä tilanteissa Titanium voi sijoitus- tai oheispalvelun tarjoamisen yhteydessä ottaa vastaan tai maksaa kannustimia. Titanium voi saada palkkionpalautuksia esimerkiksi välittämiensä sijoitusrahastojen ja erikoissijoitusrahastojen merkintä-, hallinnointi- ja lunastuspalkkioista sekä mahdollisista tuottosidonnaisista palkkioista. Palkkionpalautukset eivät lisää asiakkaiden kustannuksia.

Titanium arvioi kaikki vastaanottamansa kannustimet ja varmistaa, että ne perustuvat Titaniumin asemaan lisäpalveluiden tai korkeatasoisemman palvelun tarjoajana asiakkaalle sekä, että kannustimet eivät johda koskaan Titaniumin tarjoaman palvelun puolueellisuuteen tai vääristyneisyyteen tai muutoin haittaa Titaniumin tai sen työntekijöiden rehellistä, tasapuolista ja ammattimaista toimintaa asiakkaiden etujen mukaisesti. Titanium arvioi myös, että sen vastaanottamat kannustimet ovat oikeasuhtaisia tarjottavaan lisäpalveluun nähden.

Parantaakseen asiakkaidensa saaman palvelun laatua Titanium tarjoaa ei-riippumattoman sijoitusneuvonnan ja toimeksiantojen välittämisen yhteydessä asiakkailleen lisäpalveluna säännöllisesti sähköisesti toimitettavia markkinakatsauksia, jotka sisältävät tietoa ja näkemystä rahoitusmarkkinasta asiakkaan sijoituspäätösten tueksi, sekä mahdollisuutta saada vähintään vuosittain arvio siitä, ovatko

rahoitusvälineet, joihin asiakas on Titaniumin kautta sijoittanut, edelleen asiakkaalle sopivia.

Titanium antaa asiakkaalle ennen sijoituspalvelun tarjoamista sääntelyn mukaiset tiedot Titaniumin vastaanottamista kannustimista ja/tai eduista. Ennen palvelun tarjoamista asiakkaalle voidaan antaa tiedot maksun tai edun laskentamenetelmästä, jos määrää ei pystytä tarkkaan määrittämään. Asiakas saa tiedot toteutuneen maksun tai edun tarkasta määrästä vähintään vuosittain jälkikäteen.

Lisäksi Titanium voi vastaanottaa Titaniumin yhteistyökumppaneilta vähäisiä ei-rahallisia etuja, kuten koulutus- ja seminaaritilaisuuksia ja tilaisuuksiin liittyviä kohtuullisia tarjouluja. Tällaisten vähäisten ei-rahallisten etujen tarkoituksena on Titaniumin osaamisen ja tuotetuntemuksen parantaminen.

12. Sijoittajien korvausrahasto

Titanium on Sijoittajien korvausrahaston jäsen. Korvausrahasto turvaa sijoittajien riidattomien ja erääntyneiden saamisten suorituksen silloin, kun sijoituspalveluyritys ei pysty muun kuin tilapäisen maksukyvyttömyyden vuoksi maksamaan sijoittajien saamia tietyn määräjän kuluessa. Korvausrahasto ei korvaa sijoituskohteen kurssien laskusta tai vääristä sijoituspäätöksistä johtuvia tappioita. Yhdelle sijoittajalle maksettavan korvauksen määrä on 9/10 sijoittajan yhdeltä sijoituspalveluyritykseltä olevan saatavan suuruudesta, kuitenkin enintään 20 000 euroa.

Korvausrahasto korvaa vain ei-ammattimaisten sijoittajien saamia. Korvausrahaston suoja ei myöskään kata sijoitusrahastotoimintaa.

13. Rahoitusvälineistä ja niiden riskeistä

13.1. Yleistä riskeistä

Tässä osiossa on esitetty yleiskuvaus Titaniumin välittämistä rahoitusvälineistä sekä joistain yleisimmistä muista rahoitusvälineistä ja niihin liittyvistä riskeistä. Jäljempänä esitetty kuvaus ei ole tyhjentävä eikä se sisällä kaikkia mahdollisia kyseisiin rahoitusvälineisiin liittyviä riskejä.

Ennen sijoituspäätöksen tekemistä asiakkaan tulee tutustua huolellisesti rahoitusvälineitä koskeviin ehtoihin (esimerkiksi rahastoesite, avaintietoasiakirja ja rahaston säännöt), ominaisuuksiin ja niistä aiheutuviin velvollisuuksiin, jotta asiakas voi ymmärtää rahoitusvälineisiin liittyvät riskit sekä sijoituspäätöksestä mahdollisesti aiheutuvat vaikutukset asiakkaan taloudelliseen asemaan mukaan lukien verovaikutukset. Asiakkaan on syytä perehtyä myös sijoitusmarkkinoihin, erilaisiin sijoitusvaihtoehtoihin ja sijoituspalveluihin. Asiakkaan tulee huolellisesti perehtyä hänelle annettaviin sijoitussuosituksiin, valitsemiinsa sijoitusinstrumentteihin ja niihin sisältyviin riskeihin, asiakassopimuksiin, asiakkaalle toimitettuihin vahvistuksiin, raportteihin ja muihin ilmoituksiin.

Asiakkaan tulee huomioida, että hän kantaa itse riskin sijoituskohteiden arvon muutoksista. Sijoitustoimintaan liittyy aina taloudellinen riski. Tavoiteltu tuotto voi jäädä saamatta ja sijoitetun pääoman voi menettää osittain tai kokonaan. Asiakas vastaa aina itse omien sijoituspäätöstensä taloudellisista vaikutuksista. Ennen sijoituspäätöksen tekemistä on suositeltavaa tarvittaessa hankkia kulloiseenkin tilanteeseen soveltuvia asiantuntijaneuvoja. On tärkeää muistaa, että rahoitusvälineiden historiallisen tuoton kehitys ei ole tae tulevasta tuotoista.

13.2. Riskityyppien määritelmiä

MARKKINARISKI tarkoittaa markkinahintojen vaihtelusta aiheutuvaa riskiä. Markkinariskejä ovat korko-, osake-, valuutta- tai muu hintariski.

KORKORISKI tarkoittaa korkotason vaihtelusta aiheutuvaa riskiä. Korkotason nousu laskee joukkovelkakirjalainojen jälleen markkina-hintaa ja korkotason lasku puolestaan nostaa sitä.

OSAKERISKI tarkoittaa osakkeiden hinnanvaihteluun liittyvää markkinariskiä.

VALUUTTARISKI tarkoittaa valuuttakurssien vaihtelusta aiheutuvaa riskiä.

LUOTTORISKI on rahoitustoiminnassa luotonottajan tai muun vastapuolen riittävään maksukykyyn liittyvä perusriski. Luottoriski on tappioriski, joka aiheutuu lainanottajista, joukkovelkakirjojen velallisista, takaajista tai muista vastapuolista, jotka eivät heikentyneen maksukykyyn vuoksi selviydy vastuistaan. Luottoriski liittyy myös vastapuolen luottokelpoisuuden heikkenemiseen, joka voi laskea luotonottajan liikkeeseen laskeman arvopaperin kurssia markkinoilla.

SELVITYSRISKI on luottoriski, joka syntyy arvopaperitransaktion vastapuolen kyvystä toimittaa sovittujen ehtojen mukainen suoritus toisen vastapuolen jo täytettyä omat sopimusvelvoitteensa. Selvitys-riski on suuri valuuttatransaktioissa ja valuutanvaihtosopimuksissa, koska käteismaksut voidaan suorittaa eri aikoina ja selvittää eri aikavyöhykkeissä. Selvitysriskiä voi sisältyä myös osakekaupankäyntiin erityisesti kehittyvillä markkinoilla. Selvitysriskiä sisältyy rahoitusvälineiden kaupankäyntiin erityisesti sellaisilla kehittyvillä markkinoilla, joilla maksu ja rahoitusvälineen luovutus selvitetään erillään.

VOLALITEETTIRISKI. Volatiliteetti tarkoittaa kurssiheilahtelun voimakkuutta. Sijoituksen volatiliiteetin kasvaessa myös tappion tai voiton mahdollisuus kasvaa. Volatiliiteetti esiintyy lähes kaikissa sijoituksissa.

MAKSUKYVYTTÖMYYSRISKI. Kaupankäynnin vastapuolena toimivan yrityksen tai transaktioon osallistuvien välittäjien maksukyvyttömyys tai laiminlyönti voi johtaa positioiden likvidointiin tai sulkemiseen ilman asiakkaan suostumusta tai siihen, ettei sijoitusten arvoa palauteta asiakkaalle.

LIKVIDITEETTIRISKI tarkoittaa riskiä siitä, että rahoitusvälineitä tai muuta sijoituskohdetta ei voida myydä tai ostaa tietynä ajankohtana, koska sen vaihtuvuus on alhainen tai, sitä että rahoitusvälineestä tai muusta sijoituskohteesta saatava hinta voi olla alempi kuin mitä siitä on maksettu. Likviditeettiriskiinkin vaikuttaa rahoitusvälineen tai muun sijoituskohteen ominaisuudet kuten kaupankäynnin aktiivisuus, vapaassa kaupankäynnissä olevien arvopapereiden määrä sekä myös markkinoiden häiriöt (esimerkiksi pörssin toimintakatkos). Joissakin tilanteissa rahoitusvälineen tai muun sijoituskohteen ostaminen tai myyminen voi olla hankalaa määrättyinä ajankohtana, eikä mahdollisia tappioita voida välttämättä rajoittaa.

VASTAPUOLIRISKI tarkoittaa pörssin ulkopuoliseen kaupankäyntiin liittyvää riskiä kaupan toteuttajan kyvystä suoriutua velvoitteistaan. (Tämä voi koskea muun muassa johdannaisia, korkosijoituksia, strukturoituja sijoituksia ja valuuttakauppoja.)

VIPUVAIKUTUSRISKI tarkoittaa johdannaisopimukseen liittyvää rakennetta, joka aiheuttaa riskin siitä, että jo pienellä kohde-etuuden muutoksella voi olla suuri vaikutus johdannaisopimuksen tuottoon ja arvoon (positiivinen tai negatiivinen).

YRITYSRISKI tarkoittaa sijoitusinstrumentin liikkeeseen laskeneen yhtiön menestykseen liittyvää riskiä.

HYÖDYKERISKI tarkoittaa hyödykesijoitusten tai muiden hyödyke-kursseihin sidottujen rahoitusvälineiden arvoon vaikuttavia epävarmuustekijöitä. Hyödykkeiden arvo määräytyy markkinoilla kysynnän

ja tarjonnan sekä näissä odotettujen muutosten perusteella. Hyödykkeiden arvo voi muuttua merkittävästi esimerkiksi luonnonilmion tai muun ennalta arvaamattoman hyödykkeen tuotantoon vaikuttavan tapahtuman johdosta.

OIKEUDELLINEN RISKI tarkoittaa sitä, että esimerkiksi arvopaperitransaktion vastapuoli ei noudata lakeja ja asetuksia tai osapuolten välisissä tiedoissa tai sopimuksissa on puutteita. Oikeudellinen riski on korkein sellaisilla kehittyvillä markkinoilla, joilla ei ole kattavaa osapuolien liiketoimintaa, käytäntöjä ja markkinapaikkoja koskevaa lainsäädäntöä ja valvontaa.

VEROTUSRISKI. Verosäädökset ja niiden täytäntöönpano muuttuvat aika ajoin. Sijoituksiin voi liittyä monimutkaisia sijoittajakohtaisia verolainsäädäntöön perustuvia veroseuraamuksia.

OPERATIIVINEN RISKI voi aiheutua muun muassa riittämättömistä tai epäonnistuneista sisäisistä prosesseista, henkilöstöstä, järjestelmistä tai ulkoisista tekijöistä ja se voi vaikuttaa kaikkiin rahoitusvälineisiin. Liiketoimintariski, erityisesti puutteellisesta tai huonosta liiketoimintajohdosta aiheutuva riski, voi vaikuttaa myös yrityksen osakkeenomistajiin tai sijoittajiin. Henkilöstö- ja organisaatiomuutokset voivat vaikuttaa näihin riskeihin merkittävästi.

TOIMIALAKOHTAINEN RISKI tarkoittaa sitä, että esimerkiksi koko toimialaa koskeva odottamaton muutos vaikuttaa toimialan tulokseen ja toimialaan liittyviin rahoitusvälineisiin.

KESTÄVYYSRISKI tarkoittaa ympäristöön, yhteiskuntaan tai hallintotapaan liittyvää tapahtumaa tai olosuhdetta, jonka toteutumisella voi olla kielteinen aineellinen vaikutus sijoituksen arvoon

13.3. Tietoa rahoitusvälineiden luonteesta ja niihin liittyvistä riskeistä

SIJOITUSRAHASTOT JA ERIKOISSIJOITUSRAHASTOT

Rahastoa hoitava rahastoyhtiö tai vaihtoehtorahastojen hoitaja kerää yksityishenkilöiden ja yhteisöjen varoja yhteen ja sijoittaa ne useisiin eri arvopapereihin, jotka muodostavat rahaston. Rahasto voi olla sijoitusrahastolain mukaisesti sijoitukset hajauttava sijoitusrahasto (UCITS-rahasto) tai vaihtoehtorahasto, joiden sijoitustoiminnalle ei ole laissa asetettu hajautusvaatimuksia (muun muassa erikoissijoitusrahastot ovat vaihtoehtorahastoja). Rahaston omistavat siihen sijoittaneet sijoittajat osuuksiensa suhteessa. Sijoitusrahastotoimintaa harjoitetaan Finanssivalvonnan valvonnan alaisuudessa

Sijoitusrahastolla on avaintietoasiakirja, rahastoesite ja Finanssivalvonnan vahvistamat säännöt. Näistä selviää, minkä tyyppinen sijoitusrahasto on kyseessä sekä millaista sijoituspolitiikkaa se harjoittaa. Rahasto voi sijoittaa esimerkiksi osakkeisiin (osakerahasto), korkoinstrumentteihin (korkorahasto) tai niiden yhdistelmiin (yhdistelmärahasto). Rahasto voi sijoittaa myös toiseen rahastoon (rahastojen rahasto). Voitonjakoon perustuvan jaottelun mukaan sijoitusrahastot jaetaan rahastoihin, jotka jakavat voittoa esimerkiksi vuosittain sekä kasvurahastoihin, joissa voitto kasvattaa rahasto-osuuden arvoa. Samassa rahastossa voi olla sekä tuotto- että kasvuosuuksia.

Rahaston säännöistä ilmenevät myös rahaston sijoitustoiminnan tavoitteet ja rajoitukset. Sijoitusrahasto sijoittaa rahasto-osuuksien myynnistä saamansa varat rahaston säännöissä ilmaistua sijoitusstrategiaa noudattaen.

Useimmat sijoitusrahastot noudattavat sijoituspolitiikassaan riskin hajauttamista koskevia periaatteita. Eräät rahastot kuitenkin poikkeavat näistä periaatteista, jolloin niitä kutsutaan erikoissijoitusrahastoiksi.

Rahaston riskitaso riippuu rahaston sijoitusstrategiasta ja siten sijoituskohteista. Sijoitettavien varojen hajauttaminen useampaan kuin yhteen toisistaan riippumattomaan sijoituskohteeseen pienentää rahaston kokonaisriskiä suhteessa yksittäiseen sijoituskohteeseen. Jotkin sijoituskohteet ovat riskillisempiä kuin toiset. Sijoituskohteet voivat altistua markkinariskin lisäksi myös muun muassa liikkeeseenlaskijasta johtuville riskeille sekä oikeudellisille ja poliittisille riskeille. Rahastot ovat pääsääntöisesti likvidejä päivittäin, mutta rahastojen likvidiyyttä voi olla rajoitettu rahaston säännöissä esimerkiksi poikkeuksellisten markkinatilanteiden varalta, rahasto-osuudenomistajien edun vuoksi tai rahaston harjoittaman sijoituspolitiikan vuoksi (likviditeettiriski). Sen lisäksi erikoissijoitusrahastojen osuuksien lunastukset voivat olla mahdollisia vain tiettyinä ajankohtina esimerkiksi kerran kuukaudessa tai harvemmin. Vieraan valuutan määräisten rahastojen arvoon vaikuttavat myös valuuttakurssimuutokset (valuuttariski).

Rahastoyhtiön on lunastettava rahasto-osuudet sijoittajalta vaadittaessa. Sijoitusrahaston varoista peritään sen toimintaan liittyvät kulut, kuten hallinnointi- ja säilytyspalkkiot, joiden suuruus vaihtelee rahastosta riippuen, ja ne yksilöidään ennen sopimusta annettavissa tiedoissa. Ennen sopimusta annettavissa tiedoissa, erityisesti avaintietoasiakirjassa, on kuvattu lyhyesti sijoitusrahaston ominaisuuksia ja siihen liittyviä riskejä.

ETF-RAHASTOT (EXCHANGE TRADED FUNDS)

ETF-rahastot ovat säännellyllä markkinalla kaupankäynnin kohteena olevia rahastoja. ETF-rahastoja voidaan ostaa osakkeiden tapaan kansainvälisistä pörseistä. ETF-rahastojen säännöissä määritellään rahaston sijoituspolitiikka. ETF-rahastot voivat poiketa toisistaan merkittävästi sijoituspolitiikan ja riskien osalta.

ETF-sijoittamiseen liittyvät riskit ovat pääsääntöisesti -samat kuin muussa kansainvälisessä rahastosijoittamisessa. ETF-rahastot ovat kuitenkin rakenteiltaan erilaisia ja vaihtelevat liikkeeseenlaskija-kohtaisesti. ETF:ä on kahdenlaisia kohdeetuudesta riippuen. Fyysisten kohde-etuuksien ETF:t ovat matalampi riskisiä kuin synteettiset ETF:t, joiden riskit ovat korkeammat. ETF-rahastoihin liittyy muun muassa markkina-, luotto-, valuutta- ja vastapuoliriski sekä mahdollinen asiakasvarojen säilytykseen liittyvä riski.

Pääoma voi laskea tai sen voi teoriassa menettää kokonaan, jos ETF:n kohde-etuutena olevan instrumentin hinta laskee. Sijoitusstrategiasta riippuen hinnanmuutos voi tietyillä ETF:illä olla suurempi kuin kohde-etuuden hinnanmuutos. Liikkeeseenlaskija pyrkii hallitsemaan tuotteisiin liittyvää vastapuoliriskiä erilaisilla vakuusvaateilla. ETF-rahasto voi omistaa rahaston indeksissä olevat arvopaperit tai rahasto on voinut asettaa vakuuden. ETF-rahastojen sopimusrakenteen vuoksi niihin voi liittyä liikkeeseenlaskijaan liittyvä luottoriski. Valuuttakurssiriski tulee huomioida kohde-etuuden valuutan sekä noteerausvaluutan suhteen. Ns. short ETF:t ovat rakenteita, joiden kurssikehitys seuraa päivätasolla käänteisesti kohdemarkkinaa tai -etuutta. Mahdollisessa osakelainauksessa on rajattu vastapuoliriski. Synteettisessä rakenteessa on vastapuoliriski siltä osin kun swap-sopimus on ns. "in-the-money". Lisätietoja riskeistä löytyy jokaisen liikkeeseenlaskijan markkinointiesitteistä. On mahdollista, että ETF:llä ei ole sijoitusaikana jatkuvaa päivittäistä markkinaa, jolloin sijoittaja ei pysty myymään ETF:ää jälkimarkkinoilla (likviditeettiriski).

Sisältöriski eli ETF:n sijoituskohteet eivät välttämättä vastaa tarkasti esimerkiksi rahaston nimeä tai kohdemarkkinan koostumusta. Sisältöriski saattaa esiintyä korostetusti kansainvälisessä ETF-sijoittamisessa, jossa rahastoja koskevaa tietoa ei välttämättä ole helposti saatavilla.

Aktiivisen poikkeaman riski tarkoittaa, että rahaston tuotto voi poiketa vertailuindeksistä. ETF:in aktiivinen poikkeama on yleensä pieni, mutta riski on sijoittajan kannalta sitäkin oleellisempi, kun tavoit-

teena on nimenomaan indeksin tuoton saavuttaminen. Negatiivista poikkeamaa aiheutuu muun muassa hallinnointipalkkioista ja salkun muokkaamiseen liittyvistä kaupankäyntikuluista.

Osassa ETF-tuotteista on vipuvaikutuksen vuoksi moninkertaiset tuotto- ja tappiomahdollisuudet verrattuna suoraan sijoituksen kohde-etuuteen.

STRUKTUROIDUT TUOTTEET

Strukturoidulla tuotteella tarkoitetaan yleensä joukko-laina- tai talletusmuotoisia sijoituksia, jotka muodostuvat pääsääntöisesti korko-komponentista ja riskillisestä johdannaiskomponentista tai muusta riskipitoisesta osasta. Strukturoidun tuotteen tuotto on yleensä sidottu valittujen kohde-etuuksien kehitykseen. Kohde-etuuksina voivat olla esimerkiksi osakkeet, osakeindeksit, korko, rahastot, valuutat, hyödykkeet, luottoriski tai näiden erilaiset yhdistelmät. Strukturoidut tuotteet voivat olla rakenteeltaan hyvin monimutkaisia kuten myös pääomaturvaamattomia, joten sijoittajan tulee perehtyä sijoituskohteen ominaisuuksiin ja riskeihin huolellisesti ennen sijoituspäätöksen tekemistä.

Strukturoitu sijoitustuote voi olla pääomaturvattu tai ei-pääomaturvattu. Pääomaturvatussa strukturoidussa tuotteessa liikkeeseenlaskija maksaa eräpäivänä sovituksen nimellisarvon takaisin riippumatta kohde-etuuden kehityksestä. Pääomaturva on voimassa vain, jos tuote pidetään eräpäivään asti ja koskee vain pääomaa, ei sijoittajan mahdollisesti maksamaa ylikurssia tai merkintäpalkkiota. Pääomaturva voi olla myös ehdollinen, jolloin pääomaturva on voimassa vain kohde-etuuden rajatun negatiivisen kehityksen aikana. Pääomaturva on aina riippuvainen liikkeeseenlaskijan kyvystä selviytyä velvoitteistaan eräpäivänä ja pääomaturvasta huolimatta sijoittaja voi liikkeeseenlaskijan maksukyvyttömyyden johdosta menettää tuotteeseen sijoittamansa pääoman tai tuoton kokonaan tai osittain.

Ei-pääomaturvatussa strukturoidussa sijoitustuotteessa liikkeeseenlaskija ei etukäteen sitoudu maksamaan velkasitoumuksen nimellisarvoa takaisin ja se voidaan menettää kokonaan tai osittain tuotekohtaisissa ehdoissa tarkemmin kuvatuissa tilanteissa.

Yleisimpänä strukturoituna tuotteena pidetään indeksilainaa, jossa sijoittajalla on mahdollisuus saada tuottona tietty prosenttimääräinen osuus kohde-etuudeksi valitun viiteindeksin (esimerkiksi osakeindeksi) mahdollisesta positiivisesta kehityksestä. Lainan kohde-etuuksien arvo voi laina-aikana kehittyä positiivisesti tai negatiivisesti.

Toinen yleinen strukturoidun tuotteen tyyppi on ns. autocall -tuotteet, joissa kohde-etuuden arvon ollessa etukäteen määrättyä tarkastelupäivänä yli etukäteen määritellyn erääntymisrajan, tuote erääntyy, jolloin sijoittaja saa etukäteen määrätyn tuoton ja liikkeeseenlaskija maksaa myös pääoman takaisin. Mikäli tuote ei eräänny ennen aikaisesti ja kohde-etuuden arvo juoksuajan päätyttyä ylittää etukäteen määrätyn turvarajan, mutta jää alle erääntymisrajan, saa sijoittaja edelleen koko pääoman takaisin, mutta ei tuottoa pääomalle. Mutta kohde-etuuden arvon jäädessä juoksuajan päätyttyä alle turvarajan, saa sijoittaja pääomasta takaisin vain kohde-etuuden arvonkehitystä vastaavan osan.

Strukturoidun tuotteen tuottorakenne saattaa joskus sisältää vipuvaikutuksia, joiden vuoksi jo pienillä kohde-etuuksien kehityksen muutoksilla voi olla suuri vaikutus strukturoidun tuotteen arvoon ja tuottoon (vipuvaikutusriski). Tuoton laskentaan vaikuttavat myös koronlaskentaperusteet sekä mahdolliset tuottokertoimet. Koska strukturoituu tuotteeseen yleensä sisältyy korkokomponentti, kuten strukturoidun joukkovelkakirjalainan osalta on aina tilanne, liittyy tuotteeseen korkoriski. Markkinakorkojen lasku nostaa indeksilainan

jälkimmäinen arvo ja korkotason nousu puolestaan laskee sitä muiden tekijöiden pysyessä ennallaan. Indeksilainat on suunniteltu pidettäväksi eräpäivään saakka.

Mikäli sijoittaja myy tällaisen sijoituksen ennen eräpäivää, hänellä on markkinakehitykseen (markkinariski) ja jälkimmäisten likviditeettiin liittyvä riski (likviditeettiriski). Jälkimmäisen hinta voi myyntitilanteessa olla matalampi kuin lainaa merkittäessä, joten riskinä on, että sijoituksesta aiheutuu sijoittajalle pääomatappiota. Tiettyjä Indeksilainoja voi olla vaikeaa tai mahdotonta myydä tiettyinä aikoina. Liikkeeseenlaskijalla voi olla lainaehdojen mukaan oikeus maksaa laina ennen aikaisesta takaisin, jolloin on myös mahdollista, että takaisinmaksettava määrä on nimellisarvoa matalampi. Ns. autocall -ehto voi johtaa tuotteen lunastukseen ennen eräpäivää, jolloin sijoituksen tuottojakso keskeytyy. Sijoittajan tulee kiinnittää huomiota mahdollisiin kaupankäyntirajoitteisiin sekä liikkeeseenlaskijan ennen aikaiseen takaisinmaksuoikeuteen ennen sijoituspäätöstä.

Indeksilainaan liittyy aina myös liikkeeseenlaskijasta johtuva luottoriski. Luottoriskillä tarkoitetaan riskiä siitä, ettei liikkeeseenlaskija indeksilainan erääntyessä pysty täyttämään maksuvelvoitteitaan eli maksamaan sijoittajalle lainan nimellispääomaa tai/ja tuottoa.

Luottokelpoisuusluokitus on yksi tapa arvioida luottoriskiä, mutta on syytä muistaa, että luottokelpoisuusluokitus saattaa muuttua tai se saatetaan poistaa milloin tahansa. Jos indeksilainaa lasketaan liikkeeseen muussa valuutassa kuin euroissa, liittyy lainaan tältä osin myös valuutariski. Myös kohde-etuudet voivat sisältää valuutariskiä. Valtion talletussuoja ei koske indeksilainoja.

Jokainen yksittäinen strukturoitu sijoitus tuote on oma sijoituskohteensa ja sen ehdot voivat merkittävästi erota tässä kappaleessa esitetyistä yleisistä piirteistä. Kunkin tuotteen erityispiirteet löytyvät tuotekohtaisista ehdoista, joihin sijoittajan tulee tutustua huolellisesti ennen sijoituspäätöksen tekemistä.

WARRANTIT

Warrantti on arvopaperistettu johdannainen, jolla käydään yleensä kauppaa pörssissä. Warrantin kohde-etuutena voi olla esimerkiksi osake, indeksi, hyödyke tai näiden yhdistelmä. Warrantissa voidaan käyttää vipuvaikutusta, mistä syystä niiden arvo voi vaihdella suuresti.

Warrantin ehdoista riippuen warrantti antaa haltijalleen oikeuden, mutta eivät velvollisuutta, ostaa (ostowarrantti) tai myydä (myynti-warrantti) warrantin kohde-etuus tiettyinä päivinä tiettyyn hintaan (toteutushinta). Warrantin kerroin ilmaisee, kuinka monta warranttia tarvitaan yhden kohde-etuuden myymiseen tai ostamiseen. Mikäli warrantilla on eräpäivänään arvo, sijoittaja saa vastaavan summan joko rahana (nettoarvon tilitys) tai arvo-osuuksina (fyysinen toimitus). Eurooppalainen warrantti toteutetaan päättymispäivänä. Amerikkalaisessa warrantissa taas sijoittaja voi vaatia toteutusta, milloin tahansa voimassaoloaikana.

Warranttien kaupankäynnissä keskeisessä osassa on warrantin liikkeeseenlaskijan antama markkinatakaus. Markkinatakauksessa liikkeeseenlaskija voi sitoutua antamaan warrantille osto- ja myyntinoteerauksen. Markkinatakauksen ehdot on kuvattu warranttia koskevassa esitteessä ja takauksen ehdot voivat vaihdella huomattavasti riippuen liikkeeseenlaskijasta ja warrantista, joten sijoittajan on syytä perehtyä niihin erittäin huolellisesti.

Warrantteihin liittyy korkea riski. Warranttiin sijoittavan on varauduttava siihen, että Warrantti voi eräpäivänään olla

arvoton. Tällaisessa tapauksessa sijoittaja menettää sijoituksensa koko arvon. Ostowarrantti erääntyy arvottomana, jos kohde-etuuden

arvo on eräpäivänä warrantin toteutushintaa alhaisempi. Myynti-warrantti puolestaan erääntyy arvottomana, jos kohde-etuuden arvo on eräpäivänä warrantin toteutushintaa korkeampi. Tyypillisimpiä warrantteihin liittyviä riskejä ovat markkinariski, vipuvaikutusriski, luottoriski ja valuutariski

SERTIFIKAATTI

Sertifikaatti on arvopaperistettu johdannainen, jonka tuotto profiili vaihtelee tuotteittain. Sertifikaatteja on kahta tyyppiä, listatut ja ei-listatut sertifikaatit. Listatuilla sertifikaateilla käydään kauppaa pörssissä, niille on olemassa likvidi jälkimmäinen, ja ne ovat juoksuajaltaan yleensä muutaman kuukauden mittaisia. Ei-listatuille sertifikaateille on olemassa rajattu pörssin ulkopuolinen jälkimmäinen, tai ei ollenkaan jälkimmäinen, ja niiden juoksu-aika voi olla useita vuosia. Ei-listatut sertifikaatit ovat tyypillisesti tiettyyn markkinanäkemykseen räätälöityjä sijoituksia.

Sertifikaateille on tunnusomaista hyvin korkea riskitaso ja vipuvaikutus. Merkintähintaa eli sijoitettua pääomaa ei palauteta missään olosuhteissa. Mahdollinen tuotto maksetaan sertifikaattiehtojen mukaisesti eräpäivänä ja tuotto on usein moninkertainen suhteessa sijoitettuun pääomaan sertifikaatin kohde-etuuden arvon noustessa. Tyypillisimpiä sertifikaatteihin liittyviä riskejä ovat markkinariski, vipuvaikutusriski, luottoriski, likviditeettiriski, ennen aikainen takaisinmaksuriski (takaisinmaksuhinta voi olla merkintähinta pienempi) ja mahdollisesti valuutariski.

LUOTON KÄYTTÖ SIOITAMISESSA

Sijoittajan on mahdollista harjoittaa sijoitustoimintaa myös lainarahoituksella. Mikäli sijoitus kehittyä positiivisesti, on lainarahoituksella mahdollisuus saavuttaa suurempi tuotto kuin pelkällä omalla rahoituksella tehdyllä sijoituksella. Sijoittajan on kuitenkin otettava huomioon, että sijoituksen kehittyessä negatiivisesti tai sijoituksen menettäessä kokonaan arvonsa, on sijoittamista varten otettu luotto joka tapauksessa maksettava takaisin. Lainapääomalla sijoittamista harkitsevan tulee aina arvioida velanmaksukykyänsä riippumatta lainoitettavan sijoituskohteen kehityksestä. Lainakustannukset voivat myös laina-aikana nousta korkotason nousun myötä. Mikäli sijoituskohteen arvo ei enää riitä kattamaan lainalle määritellyä vakuusvaadetta, voi sijoittaja joutua asettamaan lainansa vakuudeksi lisävakuuksia.

OSAKKEET

Osake on osakeyhtiön liikkeeseen laskema oman pääoman ehtoinen rahoitusväline. Osakkeen arvo perustuu kulloinkin vallitsevaan näkemykseen osakkeen liikkeeseen laskeneen osakeyhtiön arvosta. Osakesijoituksen tuotto muodostuu osingosta sekä osakkeen arvonnoususta. Yhtiöllä voi olla erilaisia osakesarjoja. Jollakin osakesarjalla on enemmän ääniä yhtiökokouksessa ja toiselle taas maksetaan suurempi osinko. Osake voi olla julkisen kaupankäynnin kohteena säännellyllä markkinalla tai kaupankäynnin kohteena monenkeskisessä kaupankäyntijärjestelmässä. Osake voi olla myös noteeraamaton.

Osakesijoitusten tyypillisimpiä riskejä ovat osakkeiden hinnanvaihteluun liittyvä markkinariski (osakeriski), yhtiön menestykseen liittyvä riski (yritysriski) sekä kaupankäynnin laajuuteen liittyvä riski (likviditeettiriski). Osakkeiden hinnanvaihteluun vaikuttaa sekä markkinoiden yleinen kehitys, että tiedot liikkeeseenlaskijan menestykseen vaikuttavista seikoista. Riskiin vaikuttaa yleisesti myös muun muassa liikkeeseenlaskijan toimiala, lainsäädännön muutokset sekä muun muassa liikkeeseen laskettujen osakkeiden määrä ja omistuksen jakautuminen. Vieraan valuutan määräisten osakkeiden arvoon vaikuttavat myös valuuttakurssimuutokset.

Osakkeenomistajan kannalta osakesijoitus on edellä kuvatuista syistä riskisijoitus. Osakesijoituksiin sisältyy mahdollisuus menettää koko sijoitettu pääoma, jos liikkeeseenlaskija ajautuu konkurssiin (vastapuoliriski). Osakesijoitukseen liittyy myös aina epävarmuus tuoton suuruudesta. Kehittyvien markkinoiden osakkeisiin sijoittamista voidaan pitää muita osakesijoituksia riskipitoisempina, sillä näille markkinoille voi olla tyypillistä vakiintumaton toimintaympäristö ja lainsäädäntö, poliittiset riskit, valuuttakurssien voimakkaat heilahtelut, vastapuoliriskit sekä osakemarkkinoiden alhaisempi likviditeetti. Suorat osakesijoitukset ovat pitkän aikavälin sijoituksia.

JOUKKOVELKAKIRJALAINAT

Joukkovelkakirjalainat ovat vieraan pääoman ehtoisia instrumentteja, joilla yhteisöt hakevat rahoitusmarkkinoilta pitkäaikaista rahoitusta. Joukkovelkakirjoja voivat laskea liikkeeseen esimerkiksi valtiot, kunnat, yritykset, luottolaitokset ja vakuutus- ja rahoituslaitokset. Joukkovelkakirjalaina voi olla kiinteä- tai vaihtuvakorkoinen, mutta myös nollakorkoinen, jolloin joukkovelkakirjalaina on laskettu liikkeeseen alle nimellisarvon. Joukkovelkakirjan arvo määritellään kassavirtojen nykyarvona markkinoilla vallitsevaa tuottovaatimusta eli diskonttokorkoa käyttäen. Kassavirrat muodostuvat joukkovelkakirjalainan ehtojen perusteella maksettavien koronmaksujen sekä lainan pääoman takaisinmaksuista. Laina maksetaan takaisin yleensä yhdessä erässä laina-ajan päättyessä. Joukkovelkakirjalainat ovat yleensä vakuudettomia. Jos lainalla on huonompi etuoikeus kuin liikkeeseenlaskijan muilla sitoumuksilla, se on debentuuri.

Joukkovelkakirjalainaan liittyviä tyypillisiä riskejä ovat korkoriski ja luottoriski. Korkotason nousu laskee joukkovelkakirjalainan jälkimarkkina-arvoa ja korkotason lasku taas nostaa sitä. Mikäli joukkovelkakirjalaina myydään jälkimarkkinoilla ennen lainan eräpäivää, voi jälkimarkkinahinta muodostua sijoitettua pääomaa alhaisemmaksi. Mikäli joukkovelkakirjalaina on laskettu liikkeeseen muussa valuutassa kuin eroissa, liittyy lainaan myös valuuttariski.

RAHAMARKKINAINSTRUMENTIT

Rahamarkkinainstrumentit ovat vieraan pääoman ehtoisia instrumentteja, joilla yhteisöt hakevat rahoitusmarkkinoilta lyhytaikaista rahoitusta. Rahamarkkinainstrumentteja ovat esimerkiksi sijoitustodistukset, valtion velkasitoumukset, yritystodistukset ja kuntatodistukset. Rahamarkkinainstrumenttien laina-aika on korkeintaan 12 kuukautta ja ne lasketaan liikkeeseen pääsääntöisesti alle nimellisarvonsa (diskonttoinstrumentti). Liikkeeseenlaskija maksaa rahamarkkinainstrumentin nimellisarvon rahamarkkinainstrumentin eräpäivänä. Rahamarkkinainstrumentin tuotto muodostuu hankintahinnan ja nimellisarvon erotuksesta. Rahamarkkinainstrumentteihin korkoinstrumentteina liittyviä tyypillisiä riskejä ovat korkoriski ja luottoriski.

JOHDANNAISSOPIMUKSET

Johdannaissopimuksella tarkoitetaan instrumenttia, jonka arvo riippuu sen kohde-etuuden arvon muutoksista, hintavaihtelusta, korkotason vaihtelusta, sopimuksen eräänymisajasta tai muusta johdannaisten arvoon vaikuttavasta tekijästä. Johdannaissopimuksia ovat muun muassa optiot, termiinit, futuurit, vaihtosopimukset ja näiden yhdistelmät. Johdannaissopimuksen kohde-etuutena voi olla esimerkiksi osake, korko, hyödyke, luottoriski tai indeksi-johdannaissopimukset voidaan jakaa vakioituihin ja vakioimattomiin ns. OTC - johdannaisiin.

Johdannaissopimuksia käytetään yleisimmin muiden sijoitusten tai taloudellisilta riskeiltä suojaamiseen, mutta niitä voidaan käyttää myös spekulatiotarkoituksiin. Johdannaissopimukset voivat olla hyvin lyhyitä tai usean vuoden mittaisia. Johdannaissopimuksista voi

tyypistä riippuen aiheutua asiakkaalle muita taloudellisia sitoumuksia tai velvoitteita kuin hankintakustannus, ja hankintaan voi liittyä vakuusvaatimus tai muita velvoitteita. Johdannaissopimuksen arvo voi muuttua nopeasti ja voimakkaasti, jolloin mahdollinen vakuusvaje voidaan joutua kattamaan lisävakuuksilla. Vakuus voidaan myös joutua realisoimaan.

Johdannaissopimuksiin liittyy huomattavia riskejä eikä niitä näin ollen suositella kokemattomalle sijoittajalle tai sijoittajalle, jolla ei ole riittävää taloudellista riskinkantokykyä. Kohde-etuuksiin liittyvät riskit ja niistä aiheutuvat hinnanvaihtelut vaikuttavat suoraan johdannaisten arvoon. Johdannaissopimuksiin liittyvät tyypilliset riskit ovat kohde-etuuden arvon liittyvä markkinariski, vastapuolen maksukyvyttömyydestä johtuva luottoriski, vipuvaikutusriski sekä vieraan valuutan määräisiin johdannaisten arvoon liittyvä valuuttariski. Yksittäisen johdannaissopimuksen ehdot voivat olla sellaisia, että voitto-/tappiomahdollisuus voi kasvaa hyvin suureksi. Tappioriski voi tietyissä strategioissa muodostua teoriassa rajattomaksi.

14. Rahoitusvälineiden verotus

Asiakas vastaa aina itse sijoitustoimintaansa liittyvistä veroseurauksista, mistä syystä asiakkaan tulee huolellisesti ennen sijoituspäätöksen tekemistä perehtyä rahoitusvälineen liittyvään verotukseen. Asiakkaan tulee tarvittaessa kääntyä veroasiantuntijan puoleen.

Asiakkaan tulee kiinnittää huomiota siihen, että sijoitusten verokohtelu määräytyy aina asiakkaan yksilöllisten olosuhteiden perusteella ja voi tulevaisuudessa muuttua. Lisätietoja verotuksesta saa omasta vero toimistosta sekä verohallinnon Internet-sivuilta www.vero.fi.

15. Asiakasvalitukset

Titaniumin menettelystä voi valittaa maksutta. Valitus tulee esittää lähtökohtaisesti kirjallisesti. Valituksen voi lähettää osoitteeseen info@titanium.fi tai omalle yhteyshenkilölle. Titanium käsittelee kaikki asiakkailtaan tai potentiaalisilta asiakkailtaan saamat tyytymättömyyden ilmaisut vastaanottokanavasta riippumatta. Valituksen käsittelee yhtiön laki- ja compliance -osasto. Valitus käsitellään mahdollisimman asiallisesti, asiakaslähtöisesti ja joutuisasti. Asiakkaalle vastataan ilman aiheutonta viivytystä, kuitenkin viimeistään 30 päivän kuluessa valituksen vastaanottamisesta. Mikäli käsittely viivästyy, ilmoitetaan asiakkaalle käsittelyaikataulu sekä viivästyksen syy.

Mikäli Titaniumin ja asiakkaan välillä on sijoituspalveluihin liittyvää erimielisyyttä, pyritään erimielisyys ratkaisemaan ensisijaisesti neuvotteluteitse. Mikäli valituksen kohteena olevaa asiaa ei saada ratkaistuksi asiakasta tyydyttävällä tavalla neuvotellen, se voidaan ratkaista välimiesmenettelyssä tai kuluttaja-asiakkaan osalta saattaa tuomioistuimen tai tuomioistuimen ulkopuolisen, riippumattoman toimielimen käsiteltäväksi.

16. Oikeussuojakeinot

Titaniumin tarjoamiin palveluihin sovelletaan Suomen lakia. Mikäli palvelun sopimusehdoista ei muuta johdu, erimielisyydet, joita ei saada ratkaistuksi neuvotteluteitse ratkaistaan välimiesmenettelyssä yhtä välimiestä käyttäen Helsingissä, jos riidan kohteena oleva vaade on määrältään enemmän kuin kolmekymmentätuhatta (30 000) euroa, eikä asiakkaana ole kuluttajansuojalain 4 §:ssä tarkoitettu kuluttajana pidettävä ei-ammattimainen asiakas. Elleivät sopijapuolet pääse ratkaisuun välimiehestä, välimiehen nimeää Keskuskauppakamari.

Muussa tapauksessa riitaisuudet ratkaistaan Helsingin käräjäoikeudessa, ellei kuluttajana pidettävä ei-ammattimainen asiakas vaadi asian

käsittelyä sen paikkakunnan käräjäoikeudessa, jonka tuomiopiirissä kuluttajalla on kotipaikka tai vakituinen asuinpaikka.

Kuluttaja-asiakas voi myös pyytää Vakuutus- ja rahoitusneuvonnasta (FINE) apua erilaisten tilanteiden selvittämisessä tai viedä erimielisyyden oikeuskäsittelyn sijaan ratkaistavaksi Vakuutus- ja rahoitusneuvonnan yhteydessä toimivaan sijoituslautakuntaan. Vakuutus- ja rahoitusneuvonnan puhelinnumero on (09) 685 0120 ja verkkosivusto www.fine.fi.

Sijoituslautakunta neuvoo, ohjaa ja etsii ratkaisuja asioissa, jotka koskevat sijoituspalvelu- ja sijoitusrahastolainsäädäntöä ja niihin liittyvien viranomaismääräysten sisältöä, sijoituspalvelusopimusten ehtojen soveltamista, hyvää arvopaperimarkkinatapa ja muuta arvopaperikäytäntöä. Palvelu on maksutonta ja on käytössä kaikille ei-ammattimaisille sijoittajille, jotka ovat asiakassuhteessa sijoituspalveluyritykseen, pankkiin tai rahastoyhtiöön.

Myös Kuluttajariitalautakunta antaa ratkaisusuosituksia kuluttajan ja elinkeinonharjoittajan välisestä erimielisyydestä, joka koskee kulutus-työvälineen kuten rahoituspalvelun hankintaa. Se ei kuitenkaan käsittele asioita, jotka koskevat arvopaperiasioita eli esimerkiksi rahastoja, osakkeita, osuustodistuksia tai obligaatioita. Kuluttajariitalautakunta antaa ratkaisusuosituksia ainoastaan kirjallisiin valituksiin. Kuluttajariitalautakunnan yhteystiedot ovat: Hämeentie 3, PL 3066, 00531 HELSINKI, puhelin 029 566 5200. Tarkemmat ohjeet valituksen tekemiseen löytyvät Kuluttajariitalautakunnan internetsivuilta.

17. Etämyynnin ennakkotiedot

Tässä kohdassa annetaan kuluttajalle kuluttajasuojalain mukaiset ennakkotiedot rahoituspalveluiden etämyynnistä. Etämyynnistä on kyse silloin, kun sopimus palvelusta tehdään etäviestintä käyttäen siten, että asiakas ei henkilökohtaisesti tapaa Titaniumin edustajaa. Etämyynnistä ei ole kyse silloin, kun sopimus satunnaisesti tehdään asiakasta tapaamatta eikä silloin, kun etäasiointi liittyy jo olemassa olevaan sopimukseen.

Ennakkotiedot, sopimusehdot ja asiakaspalvelu ovat saatavilla suomen kielellä. Etämyynnin ennakkotiedot annetaan Suomen lainsäädännön mukaisina. Etäsopimiseen ja -sopimukseen sovelletaan Suomen lakia. Tuotekohtaiset ennakkotiedot ja sopimusehdot ilmoitetaan tuote- ja palvelukohtaisissa ehdoissa.

TIEDOT PALVELUNTARJOAJASTA

Titanium (1064322-9)
Aleksanterinkatu 48 B
00100 Helsinki
Puh. (09) 8866 4000
titanium@info.fi

Titanium on rekisteröity Patentti- ja rekisterihallituksen ylläpitämään kaupparekisteriin.

VALVOVA VIRANOMAINEN

Palveluntarjoajan toimintaa valvova viranomainen on Finanssivalvonta. Finanssivalvonnan yhteystiedot: Finanssivalvonta, Snellmaninkatu 6, PL 103, 00101 Helsinki (www.fiva.fi)

PERUUTTAMISOIKEUS

Kuluttaja-asiakkaalla on etämyynnissä peruuttamisoikeus. Peruuttamisoikeutta ei kuitenkaan ole sellaisen rahoituspalvelun tai siihen liittyvän rahoitusvälineen osalta, jonka arvo vaihtelee rahoitusmarkkinoilla tapahtuvien muutosten perusteella. Näin ollen kuluttaja-asiakkaalla ei ole oikeutta peruuttaa esimerkiksi antamaansa rahoitusvälineen osto-, myynti-, merkintä- tai lunastustoimeksiantoa.

Peruuttamisoikeus on voimassa 14 vuorokautta siitä, kun etäsopimus on syntynyt taikka kun kuluttaja-asiakas on saanut tai voinut saada haltuunsa ennakkotiedot ja sopimusehdot. Jos kuluttaja haluaa käyttää peruuttamisoikeutta, hänen tulee ilmoittaa siitä Titaniumille. Ilmoitus on tehtävä kirjallisesti. Ilmoituksessa on yksilöitävä peruutettava sopimus.

ASIAKASNEUVONTA JA OIKEUSSUOJAKEINOT

Etäsopimukseen ja etäsopimiseen sovelletaan Suomen lakia. Sopimusta koskevat riitaisuudet ratkaistaan välimiesmenettelyssä voimassa olevan välimiesmenettelylain mukaisesti, ellei kuluttaja-asiakas vaadi asian käsittelyä sen paikkakunnan käräjäoikeudessa, jonka tuomiopiirissä kuluttajalla on kotipaikka tai vakituinen asuinpaikka.

Kuluttajan tulee ottaa yhteyttä palveluun ja sitä koskevaan sopimukseen liittyvissä kysymyksissä Titanium Varainhoito Oy:n asiakaspalveluun puh. (09) 886 4000 tai sähköpostitse titanium@info.fi. Asiakkaan tulee viipymättä ilmoittaa Titaniumille palveluun liittyvästä virheestä ja siihen mahdollisesti liittyvästä vaatimuksestaan.

Mahdollisissa riitatilanteissa kuluttaja voi viedä riidan Vakuutus- ja rahoitusneuvontaan (FINE, www.fine.fi, puhelin: (09) 6850 120 ja sähköposti: info@fine.fi) tai Kuluttajariitalautakunnan (KRIL, www.kuluttajariita.fi) ratkaistavaksi. Kuluttajalla on mahdollisuus myös nostaa riitaisuuksia koskeva kanne sen Suomessa sijaitsevan paikkakunnan käräjäoikeudessa, jonka tuomiopiirissä kuluttajalla on kotipaikka tai vakituinen asuinpaikka.